

ELFTE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET

DOMINICA UNDECIMA

Tekst: Matt, 21:28–32 . Preken Asbjørn F. Hjorthaug, Den Lutherske Menighet, Knapstad

Temaet i dag er sann og falsk rettferdighet.

Men hvordan kan rettferdiggjørelsen være både sann og falsk?

Å være rettferdiggjort er å være totalt frikjent. En som er anklaget for en forseelse eller en forbrytelse står i fare for å bli dømt skyldig. Straffen kan være så forskjellig. I enkelte land kan det være dødsstraff dersom det er en svært alvorlig sak. Dersom bevisene ikke strekker til eller de har funnet en annen som er skyldig kan vedkommende bli helt og fullt frikjent. Da blir en rettferdiggjort. Det er en domsbeslutning som gjelder og den er skriftlig.

Dette er i alle fall en sann rettferdighet. Den blir kunngjort for alle av en egen rettsinstans utenfor oss. Men det finnes mennesker som åpenbart er skyldige, men likevel nekter de alt. De fører bevis for at de ikke har gjort det de er anklaget for, mobiliserer advokater og hele verden for å vise at de har rett. Men de har ikke ent papir på fra en annen part at de er uskyldige. De har bare seg selv og sitt eget vitneutsagn. En slik innbilt rettferdighet, kan være falsk.

Slik er det også i Guds rike. Det blir så tydelig i lignelsen om fariseeren og tolleren.

Fariseeren listet opp alt det han hadde av bevis på at han måtte være rettferdig. Han var i det minste rettferdig i egne øyne. Tolleren derimot var ikke i tvil og at han var skyldig. Han var en synder og han bekjente sin synd. Han ble på tross av dette erklært rettferdig, mens fariseeren ikke ble erklært rettferdig.

Dette snur alt opp ned for oss. Fariseeren som gjorde så godt han kunne fikk ikke kreditert noen ting, mens tolleren fikk alt. *Tolleren gikk hjem rettferdig for Gud, den andre ikke.* Hvordan henger dette sammen?

Spørsmålet om sann og falsk rettferdighet er noe du må ha klart for deg om du skal komme inn i himmelriket. Det å bli et Guds barn og få evig liv det er det samme som å komme inn i Guds rike. *"Sannelig, jeg sier dere: Tollere og skjøger kommer før inn i Guds rike enn dere."*

Jesus taler her til overprestene og de eldste. De kommer idet Jesus står og lærer folket på tempelplassen.

For å få klarhet i hva slags rettferdighet vi her snakker om, må vi først få klarhet i hva anklagen går ut på og hvor alvorlig denne anklagen er.

Vi snakker om menneskets forhold til Gud.

Problemet i forholdet mellom Gud og mennesker er synden. Den kom inn i verden med ett menneske.

La oss sammenligne dette med det som skjedde da synden kom inn i verden. Synden kom på grunn av ett menneske, og med den kom døden. Og døden rammet alle mennesker, fordi alle syndet. Rom 5,12

Synd er opprør mot Gud og Guds hellige vilje. Vi som er skapt av han, har i og med syndens

inntreden i verden blitt gjort om til Guds fiender.

1 Mos 50,17 at vi skulle bære fram dette budet til deg: Kjære, tilgi brødrene dine den misgjerning og synd de gjorde, da de bar seg så stygt at mot deg! Så tilgi oss nå vår misgjerning! Vi tjener jo også din fars Gud." Josef gråt da de talte slik til ham.

I Bibelen gjentas det flere ganger helt fra 1. Mosebok kap 2. Den som synder, handler mot Guds ord og skal dø. *Syndens lønn er døden, Rom 6,23.*

Da er jo dommen falt. Alle mennesker ble i og med syndefallet underlagt synden og dommen. Vi hørte David i dag i salme 51 da han sier: *Ja, jeg kom til verden med skyld, med synd ble jeg til i mors liv. Sal 51,7* Slik er det å være menneske. Vi er under dommen.

Paulus nevner bl.a. i Rom 6 om at vi er slaver under synden og at det fører til død. Mennesket er fanger under synden og fratatt friheten.

Jesus svarte dem: "Sannelig, sannelig, det sier jeg dere: Den som gjør synd, er syndens trell. Job 8,34

Ikke bare det at synden fører til døden, men Paulus sier at vi allerede er døde.

Dere var en gang døde på grunn av deres misgjerninger og synder. Ef 2,1

Det betyr at vi er ute av stand til noe som helst i vårt forhold til Gud. Vi er skyldige og fortapte tvers igjennom. Ikke kan vi rope eller be. Vi er døde. Det eneste vi kan gjøre er motstand. Løpe vekk fra Gud og stå han i mot på Satans side.

Ja hva da med de 10 bud? Når tilstanden er slik – hvorfor ga Gud oss loven? Var det ikke for å sette oss i stand til å rettferdiggjøre oss selv slik at vi kunne bli erklært skyldfrie?

Ne dette er en stor missforståelse. Loven er gitt for at det skal bli enda tydeligere for oss at vi er for tapt. Loven viser oss vår synd. Paulus slår dette fast i *Rom 5,-20 Loven kom til for å gjøre fallet større*

Så står det altså fast. Alle mennesker er underlagt dommen. Alle er i utgangspunktet skyldige til evig fortapelse. *for alle har syndet, og de har ingen del i Guds herlighet. Rom 3,23*

Denne situasjonen går det ikke an å arbeide seg ut av:

Ikke noe menneske blir rettferdig for Gud på grunn av gjerninger som loven krever. Ved loven lærer vi synden å kjenne. Rom 3,20

Det menneske som på tross av lovens fordømmelse, vil lage sin egen rettferdighet gjennom gjerninger har en falsk rettferdighet. Fariseerne er tydelige eksponenter for dette. De trodde at de hadde Gud til far gjennom alle sine gjøremål, men Jesu dom er klar:

Job 8,44 Dere har djevelen til far, og dere vil gjøre det deres far ønsker. Han har vært en morder fra begynnelsen og står ikke i sannheten; det finnes ikke sannhet i ham. Når han lyver, taler han ut fra sitt eget, for han er en løgner og løgnens far.

De ville ikke høre på Jesus og tro på ham. De ville ikke innrette sine liv etter Guds ord, men laget sine egne bud og fulgte alt i det ytre. Men Gud krever en rettferdighet som skal vise seg i ord, gjerninger, tanker og sinn. Det er umulig fordi vi er født med synd. Fariseerne, de egenrettferdige, aksepterer ikke at vi er syndere fra unnfangelsen av.

Jesus var sylskarp i sin karakteristikk: *Ve dere, skriftilærde og fariseere! Dere hyklere! Dere ligner hvitkalkede graver, de som utvendig er vakre å se til, men innvendig er fulle av dødningeben og all slags urenhet. Matt 23,27*

Vi trenger ikke gå til Jesu tid for å finne fariseismen eller falsk rettferdighet. Den blomstrer rundt oss i dag. Det handler om å ta seg sammen, om å oppleve, om å bestemme seg, om å ta de riktige valg, trene opp viljen osv. Loven brukes for å oppmuntre til yterligere innsats, og ikke for å få folk til å bekjennes sine synder. En har ikke bruk for nådemidlene som gir oss syndenes forlatelse for en har ingen synder å bekjenne. Dette er egenrettferdighet eller falsk rettferdighet. Den

holder ikke for Gud og en er fortsatt underlagt dommen.

Nei, skal vi bli rettferdiggjort så må vi få den av en annen. Gud være takk. Han har gjennom Jesus Kristus gitt oss en fullkommen rettferdighet. Den eier jeg bare ved troen på Jesus Kristus. Jeg får den aldeles gratis. Gud gav meg den i dåpen og jeg mottar den daglig gjennom ordet og gjennom nådemidlene.

Det er dette vi har hørt om i tekstene i dag.

David eier troen på Jesus Kristus og hans rettferdighet. Det derfor han kan be slik han ber i salme 51:

Sal 51,3-4 Vær meg nådig, Gud, i din trofasthet, slett ut mine overtredelser i din store barmhjertighet. 4 Gjør meg ren og fri for skyld, og rens meg for min synd!

Tolleren har akkurat den samme tro og tillit til Jesus Kristus når han ber: "Gud vær meg synder nådig" Gud svarte ja på denne bønningen og han gikk hjem i Kristi rettferdighet.

Vi hørte Paulus fra 1. Kor 15 hvordan Kristus vant oss denne rettferdigheten:

"det evangelium jeg har forkynt dere.. gjennom det blir dere frelst, hvis dere holder fast på det ordet jeg forkynte - ...at Kristus døde for våre synder etter skriftene, at han ble begravet, at han stod opp tredje dag etter skriftene.."

Ved troen på Jesus er jeg erklært ren og rettferdig. Da settes jeg fri, da brister syndens lenker, da er det ikke lenger noen som kan anklage meg for å ha brutt loven. Da eier jeg en fullkommen frihet.

Så er det da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus. Rom 8,1

Til frihet har Kristus frigjort oss. Stå derfor fast og la dere ikke igjen tvinge inn under trelldommens åk. Gal 5,1

Denne friheten vi har fått har kostet Guds egen sønn livet. Den må vi kjempe for og den må vi bevare. Denne friheten er den sanne rettferdighet.

Den rekkes oss og tilbys oss gratis/av nåde gjennom nådens midler, gjennom evangeliet og sakramentene og den mottas bare gjennom troen alene. Den sanne rettferdighet fra Gud er helt fullkommen. Ved sitt liv, sin død og oppstandelse tok Jesus på se all verdens skyld og straff.

Verden ble rettferdiggjort - erklært skyldfri. Dette at Gud i Jesus Kristus erklærer meg rettferdig og skyldfri betyr at jeg går fri Guds dom.

Det er en rettferdighet som gjør oss glade og gir oss god samvittighet.

Den fordriver mismot og fortvilelse. Det er denne rettferdighet som alene gir kraft til nytt liv, til å lyde Guds bud og vilje. Det er denne rettferdighet som i dødens stund åpner salighetens porter og gir meg det evige liv.

Gjennom Jesus Kristus har han vunnet oss en evig rettferdighet som gjelder for Gud. Dette skal vi få leve på, dø på og oppstå til et nytt liv på.

Amen.